

ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΟΝΤΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ
κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥΜΠΙΑ

Ἐναλαμβάνων σήμερον τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηῶν, ἐπιθυμῶ νὰ εὐχαριστήσω θεομῶς τοὺς ἀγαπητοὺς Συναδέλφους διὰ τὴν λίαν τιμητικὴν δι' ἐμὲ ψῆφον των διὰ τῆς ὁποίας μοῦ ἀνετέθη διὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ εὐθύνη τῆς λειτουργίας τοῦ Ἀνωτάτου Πνευματικοῦ Ἰδρύματος τῆς Χώρας, τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηῶν. Εἶναι βαρεῖα ἡ εὐθύνη μου αὐτή. Θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἠμπορέσω νὰ ἀνταποκριθῶ.

Πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι εἶναι ἐξόχως πολύμορφα καὶ ποικιλόχρωμα τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου.

Ἡ ὀργάνωσις ὁμοῦ τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηῶν προβλέπει τὴν προετοιμασίαν τοῦ Ἀντιπροέδρου διὰ τὴν ἀνάληψιν τῶν καθηκόντων τοῦ Προέδρου.

Καὶ ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω διὰ τοῦτο τὸν ἀπερχόμενον Πρόεδρον κ. Γ. Βλάχον. Ἐπίσης ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω τὸν Γενικὸν Γραμματέα κ. Π. Θεοχάρην, διότι οὗτος πάντοτε μὲ τὴν γνώσιν, τὴν εὐθύτητα, καὶ τὴν φρόνησιν πὸν τὸν διακρίνουν ἀντιμετώπιζεν ἐπιτυχῶς τὰς ἐκάστοτε ἐμφανιζομένας δυσχερείας καὶ δυσκολίας μὲ ὀρθολογισμὸν καὶ εὐθυκρίσιαν.

Ἐπίσης δὲν ἠμπορῶ νὰ παραλείψω νὰ τονίσω πρὸς τοὺς Γραμματεῖς ἐπὶ τῶν Δημοσιευμάτων καὶ τῶν Πρακτικῶν κυρίους Ἰωάννην Ξανθάκην καὶ Μανοῦσον Μανούσικαν τὰς θεομὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὴν ἀρίστην συνεργασίαν μας κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Ἔχω τὴν ἐλπίδα ὅτι τοῦτο θὰ συνεχισθῇ καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Πρέπει ἐπίσης νὰ ἐκφράσω τὴν ἐκτίμησιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην πὸν τρέφω εἰς ὅλον τὸ προσωπικὸν τῆς Ἀκαδημίας καὶ τὰ Κέντρα τὰ ὁποῖα, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ ἰκανωτάτου καὶ ἐξαιρετοῦ Ἐφόρου κ. Εὐαγγέλου Γιόκαρη, ἐπιτελοῦν κατὰ ἄριστον τρόπον τὸ ἀνατεθὲν εἰς αὐτὰ ἔργον.

Καὶ τώρα θὰ προσπαθῆσω νὰ ἐκθέσω τὰς ἀπόψεις μου σχετικῶς πρὸς τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας πὸν θὰ ἐπιχειρήσω νὰ πραγματοποιήσω κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ὄφείλω νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν σας ὅτι δὲν προτίθεται νὰ μακρηγορήσω ἐπὶ τῶν ἔργων τῆς Ἀκαδημίας, καὶ διότι ταῦτα εἶναι πολὺ δύσκολα ἀλλὰ καὶ διότι δὲν θέλω νὰ ὑποσχεθῶ λαγούς μὲ πετραχήλια καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ μὴ κάμω τίποτε.

Ἡ ἀνθρωπότης, ἐνῶ ἔχει ἀρχίσει πρὸ δεκαετιῶν νὰ ἐπωφελεῖται τῶν προηγημένων τεχνολογικῶν κατακτῆσεων πὸν τῆς παρέχει ἡ ἐπιστήμη, ἐν τούτοις διαβιοῖ μὲ αὐτὴν σκληρά. Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀμφισβητηθῇ ὅτι ἡ προσήλωσις καὶ ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀξίας ἔχουν κλονισθῇ ἐπικινδύνως καὶ ἔχουν δώσει τὴν θέσιν των εἰς τὸν ὄντως ἀσυγκράτητον ῥυθμὸν τῶν ῥαγδαίων τεχνικῶν ἐξελιξέων.

Και ὁμως, παρὰ ταῦτα, ἡ θεωρητικὴ ἐπιστήμη καὶ τὰ τεχνικὰ ἐπιτεύγματα τῆς πρέπει νὰ βαδίζουν μαζί. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι πρέπει ἐνταῦθα νὰ εἶπω μίαν λέξιν μόνον, ΠΡΟΣΟΧΗ.

Κατὰ τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Ὁργανισμοῦ ὁ σκοπὸς τῆς Ἀκαδημίας ἐπιτυγχάνεται δι' ἀνακοινώσεων, συζητήσεων, ὁμιλιῶν καὶ δημοσιευμάτων, διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ καθόλου διὰ τῆς ἐκτελέσεως καὶ προκλήσεως ἐρευνῶν, ἀνασκαφῶν, μελετῶν. Ὁμοίως καὶ ἄλλων ἔργων, διὰ προκηρῦξεως διαγωνισμῶν καὶ ἀπονομῆς ἀριστείων, χρηματικῶν ἐπάθλων, ὑποτροφιῶν ἢ ἄλλων ἠθικῶν καὶ ὄλικῶν βραβείων καὶ ἀμοιβῶν, διὰ ὀργανώσεως συνεδρίων καὶ παντὸς ἄλλου καταλλήλου μέσου ἀποφασιζομένου παρ' αὐτῆς.

Προηγουμένως ἀνέφερα λεπτομερῶς τὸν σκοπὸν τῆς Ἀκαδημίας. Καὶ τοῦτο, διότι ὁ σκοπὸς εἶναι συγκεκριμένους καὶ σαφῆς. Καὶ ὁμως ἐπανειλημμένως μοῦ συνέβη νὰ διαπιστώσω σημαντικὴν ἀσάφειαν περὶ τὸ θέμα αὐτό. Δηλαδή περὶ τὸν σκοπὸν καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἀκαδημίας.

Ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἐμφαίνεται σαφῶς ὅτι τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου τῆς Ἀκαδημίας εἶναι πολύμορφα καὶ σήμερον, ἡμπορῶ νὰ εἶπω, ἰδιαιτέρως δύσκολα. Πολλὰ ἀπὸ τὰς δυσκολίας ἀφείλονται εἰς τὴν νομοθεσίαν ἢ ὁποία διέπει τὰ πράγματα τοῦ ἰδρύματος. Πρέπει νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν τοῦτο καὶ νὰ σκεφθῆ κανεὶς ὅτι ἡ νομοθεσία ἔχει μείνει σχεδὸν ἀκλόνητος κατὰ τὰ νεώτερα ἔτη καὶ ἐπομένως εἶναι φυσικὸν νὰ αἰσθανώμεθα ὠρισμένους ἀνασταλτικὸς περιορισμούς. Οἱ περιορισμοὶ αὗτοι κατὰ τινα τρόπον μᾶς δεσμεύουν καὶ δροῦν περιοριστικῶς.

Ἐὰν μάλιστα σκεφθῆ κανεὶς ὅτι ἐπ' ἐσχάτων ἰδρύθησαν Κέντρα Ἐρευνῶν τὰ ὁποία καὶ προοδεύουν καὶ συνεπῶς πρέπει νὰ καταβληθῶν ἰδιαιτέραι σοβαρὰ προσπάθειαι διὰ τὴν πρόοδόν των, θὰ πρέπει νὰ γίνων ἀντιληπτὰ αἱ μελέται πὸν χρειάζονται καὶ τὰ ὄργανα πὸν πρέπει νὰ προμηθευθῶν.

Ἡ προσοχή μας ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ στραφῆ πρὸς τὴν ἔρευναν.

Μὲ τὸ ἄρθρον 8 παρ. 2 τοῦ Ν. 1771/88 ἐπεξετάθησαν αἱ διατάξεις τοῦ Π.Δ. πὸν ἀναφέρεται εἰς τὴν σύστασιν ἐιδικῶν λογαριασμῶν ἀξιοποιήσεως κονδυλίων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἐρευνητικῶν ἔργων εἰς τὰ Α.Ε.Ι. καὶ εἰς τὴν Ἀκαδημίαν Ἀθηνῶν.

Εἰς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρω νομοθετημάτων ἡ Σύγκλητος τῆς Ἀκαδημίας κατὰ τὴν Συνεδρίαν τῆς 10 Μαΐου ἀπεφάσισε τὴν σύστασιν Ἐπιτροπῆς Ἐρευνῶν καὶ ὥρισε τὰ μέλη τῆς. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν συντάξε καὶ τὸν ὁδηγὸν χρηματοδοτήσεως ἐρευνῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰργάσθη καλῶς καὶ ἠξιολόγησε τὴν ἐπιλογὴν προτάσεων ἐρευνητικῶν ἔργων. Ἦδη κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἔχει παρουσιάσει σημαντικὴν βελτίωσιν. Ἐκ παραλλήλου λειτουργοῦν ἀφόγως τὰ ὑπάρχοντα ἤδη Κέντρα τῆς Ἀκαδημίας.

Θὰ πρέπει μεταξὺ τούτων νὰ ἀναφέρω πρῶτα τὰ Κέντρα ἐρεῦνης τῶν Θετικῶν Ἐπιστημῶν. Τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης Ἀστρονομίας καὶ Ἐφηροσυσμένων Μαθηματικῶν καὶ τὸ Κέντρον Ἐρεῦνης Φυσικῆς τῆς Ἀτμοσφαιρας καὶ Κλιματολογίας. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀνακύπτει ἡ ἀνάγκη συνεργατῶν διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ τὴν ἔρευναν τῶν ἐλληνικῶν πραγμάτων τῆς Μεσαιωνικῆς καὶ Νεωτέρας Ἱστορίας, τῆς Λαογραφίας, τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου, τῆς Ἑλληνικῆς Φιλοσοφίας, τῶν ἐκδόσεων τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, ἀρχαίων καὶ μεσαιωνικῶν, τῆς ἐρεῦνης τῆς Ἀρχαιότητος, τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας κλπ.

Εἶναι πλέον φανερὸν ὅτι εἰσερχόμεθα εἰς μίαν νέαν ἐποχὴν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, τὴν ἐποχὴν μὲ τὴν μέθοδον τῶν ἠλεκτρονικῶν ὀπλολογιστῶν, καὶ εἶναι ἀδόνητον ἢ Ἀκαδημία νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ καὶ νὰ μὴν ἐκσυγχρονισθῇ, ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ μείνῃ ἔξω ἀπὸ τὸν ῥυθμὸν ποὺ ἀκολουθεῖ σήμερον ἡ ἐπιστήμη. Αὐτὰ πρὸς βέβαιον καὶ συνιστοῦν οἱ εἰδικοί, ξένοι καὶ ἡμέτεροι, καὶ πρέπει νομίζω νὰ προσέξωμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς συστάσεις των.

Ἀπὸ ὅλα τὰ ἐρευνητικὰ κέντρα τῆς Ἀκαδημίας ἐκεῖνο ποὺ θὰ ὠφελήθῃ περισσότερον ἀπὸ τὰ Computers εἶναι τὸ Κέντρον τοῦ Ἱστορικοῦ Λεξικοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης.

Καὶ τώρα πρέπει νὰ θίξωμεν τὸ θέμα τῆς ἐκλογῆς νέων Ἀκαδημαϊκῶν. Προβλέπω ὅτι καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ προκηρυχθοῦν καὶ θὰ πληρωθοῦν νέα ἔδρα. Αὐτὸ ὅμως εἶναι θέμα τῶν Τάξεων καὶ τῆς Ὀλομελείας καὶ ὄχι τοῦ Προέδρου καὶ διὰ τοῦτο δὲν θὰ προχωρήσω εἰς λεπτομερείας. Πάντως πρέπει νὰ ἐπισημάνω εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ μερικὰ σοβαρὰ κενὰ εἰς τὰς ἔδρας, ὅπως π.χ. ἡ ἔδρα Λατινικῆς Φιλολογίας ἢ ἡ ἔδρα Γλωσσολογίας.

Πρέπει ἐπίσης ὁ Πρόεδρος νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ κτίριον. Ἦδη ἔχει ἀνατεθῆ ἢ ἐκτέλεσις ἔργων πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς εὐσταθείας τῆς στέγης καὶ γενικῶς περὶ τῆς καθολικῆς ἀντιμετωπίσεως προβλημάτων κτιριακῶν, ζωγραφικῆς, βιβλιοθήκης καὶ ἄλλων σχετικῶν μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ κτιρίου.

Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ μελετηθῇ καὶ νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἐπιδιώκεται ἡ λύσις διὰ τὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Πλάτωνος.

Μὴ λησμονοῦμεν ὅτι ἡ θέσις τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν μεταξὺ ὄλων τῶν Ἀκαδημιῶν εἶναι ἡ πρώτη.

Ὁφείλεται τοῦτο εἰς τὸν συνάδελφον κ. Τρυπάνην ὁ ὁποῖος, ὅτε κατὰ τὴν διακοσιοστὴν ἐπέτειον τῆς ιδρύσεως εἰς Ρώμην τῆς Ἱταλικῆς Ἀκαδημίας Académie de Science παρετήρησεν ὅτι κατὰ τὴν τελετὴν ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν εἶχε τοποθετηθῆ πολὺ πίσω ὡς ιδρυθεῖσα τὸ 1926, διεμαρτυρήθη εἰπὼν ὅτι ἔτος τῆς ιδρύσεως τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν εἶναι τὸ 385 π.Χ., ὅταν ιδρύθη ἡ Ἀκαδημία τοῦ Πλάτωνος. Ἐγενε

ἀμέσως τοῦτο δεκτὸν καὶ ἔκτοτε ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν εἶναι ἡ πρώτη εἰς τὸν διεθνῆ πῖνακα τῶν Ἀκαδημιῶν.

Ὅλα ὅσα ἀνέφερα ἀνωτέρω ἀπαιτοῦν δρασίην καὶ προσπάθειαν καὶ ἐπίσης καὶ κυρίως προσαρμογὴν εἰς τὰς νέας μεθόδους καὶ ἀπαιτήσεις καὶ εἰς τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα ἐφευρέθησαν μετὰ τὸν πόλεμον καὶ ἀδξάνουν ἀλματωδῶς καὶ ἐμφανίζουσι τὴν ἐπιστητὴν ζωὴν τόσον διαφορετικὴν καὶ ὠραίαν. Ἀλλὰ οἱ λόγοι τέλος. Τώρα ἐπὶ τὸ ἔργον. Σᾶς εὐχαριστῶ